

Informatienota voor de Raad

Datum 7 februari 2020

Onderwerp	Regionale Energie Strategie West-Overijssel
Versienummer	V0.1

Portefeuillehouder H.M.M. Schuttenbeld

Informant P. Feldbrugge/ J. Oosthof

Afdeling Concernstaf

Telefoon 038 498 3067

Email P.feldbrugge@zwolle.nl

Bijlagen

Wij stellen u voor kennis te nemen van:

1. De voortgang van het proces om te komen tot een concept bod RES West-Overijssel..
2. De beantwoording van motie Samen; Zwolle en de RESt en deze hiermee als afgedaan te beschouwen.

Datum 7 februari 2020

Inleiding

De opdracht van het Rijk aan de RES West-Overijssel is het opstellen van een regionale energiestrategie. Het doel is om te komen tot een concept RES (het bod) en een RES 1.0. waarin het bod verder wordt uitgewerkt en wordt ingebracht in het Nationaal Programma RES. Het Nationaal Programma RES is het orgaan dat alle biedingen van de 30 regio's kwantitatief en kwalitatief naar draagkracht beoordeelt om tot de 35 Twh hernieuwbaar opgewekte elektriciteit te komen. Het elektriciteitsbod van de 30 regio's heeft betrekking op hernieuwbare energie op land in 2030. Op zee wordt ook nog eens 40 Twh per jaar gerealiseerd. Het regionale bod voor hernieuwbare energie op land kan samengesteld worden door:

- wind op land;;
- zon op land/water;
- zon op dak grootschalig (meer dan 60 zonnepanelen).

Het proces tot nu toe

Eind 2019 hebben alle 11 gemeenten, waterschap en provincie Overijssel de gezamenlijke startnota RES West-Overijssel vast laten stellen. Op 16 december 2019 is de definitieve startnota RES West-Overijssel door uw Raad vastgesteld.

In de afgelopen periode is in (bestuurlijke) overleggen toegewerkt naar een voorstel voor een 'concept bod'. Alle gemeenten hebben hun lokale ambities (gerealiseerd, 'pijplijn' en toekomst) geïnterpreteerd in de opgave voor opwek van elektriciteit. Op basis van vertrouwen is gesproken over de verschillende concepten voor zon en wind en wat dat betekent voor het totaal op regionaal niveau. Het concept bod is richtinggevend voor de opwek van grootschalige hernieuwbare elektriciteit en inventariserend voor het warmte vraagstuk.

In de startnotitie is afgesproken dat de concept RES in april 2020 vast wordt gesteld door de colleges van B en W, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de Waterschappen en niet in de gemeenteraden, Provinciale Staten en Algemeen besturen. Dit omdat verschillende partijen geen besluit kunnen nemen over elkaars inzet. Uw Raad heeft het college verzocht om de Zwolse inbreng in de concept RES vóór besluitvorming en vaststelling in het college aan de Raad voor te leggen voor een opiniërend debat om daarmee de Raad in de gelegenheid te stellen haar inzichten en standpunten aan het college mee te geven.

Kernboodschap

Met deze informatienota bieden we u voorafgaand aan de vaststelling van de concept RES de gelegenheid om conform de motie inzichten en opvattingen mee te geven aan het college om in te brengen in het regionale bestuurlijk overleg.

Deze nota geeft antwoord op de volgende vragen:

- a. Wat is de Zwolse inbreng in de concept RES?
- b. Wat is er al gerealiseerd hiervan?
- c. Wat hebben we nog te doen?
- d. Is dit ruimtelijk goed in te passen?
- e. Hoe zit het warmtedeel in de concept RES?

Datum

7 februari 2020

- f. Hoe loopt de regionale samenwerking?
- g. Hoe ziet het vervolgproces eruit?

Wat is de Zwolse inbreng in de concept RES?

Het door u vastgestelde plan van aanpak “Zwolle geeft energie” is het kader voor het Zwolse aandeel. De inspanningen voor het deel hernieuwbare elektrische opwek uit het plan van aanpak tellen op tot 0,65 PetaJoule (PJ). Dit is omgerekend 180 Gigawattuur (Gwh) oftewel 0,18 Twh. Deze hoeveelheid opgewekte hernieuwbare elektriciteit staat gelijk aan het jaarverbruik van ruim 51.400 huishoudens op basis van een gemiddeld jaarverbruik (en dat is ongeveer 3500 Kilowattuur per huishouden). De gerealiseerde, vergunde en lopende projecten zijn uitgewerkt in het onderstaande schema. Voor de projecten die nog in ontwikkeling zijn, is een schatting gemaakt van de minimale, maximale en realistische opbrengst uiterlijk in 2030.

Project	Minimale opbrengst (Gwh)	Maximale Opbrengst (Gwh)	Realistische opbrengst (Gwh)
Gerealiseerd incl Weekhorst	100	100	100
Windenergie Tolhuislanden	25 (2 windm.)	75 (6 windm.)	50 (4 windm.)
Zon op dak (her)ontwikkeling Voorst en H'poort	10	20	15
Zon op maaiveld (Tolhuislanden, Breez., Tippe)	25	50	40
Subtotaal lopend proces	160	245	205

Wat is er al gerealiseerd hiervan?

Zwolle heeft de afgelopen jaren ervaring opgedaan met het realiseren van verschillende vormen van hernieuwbare energie. Het duurzaam opwekken van energie in Zwolle begint op stoom te komen met grootschalige projecten voor hernieuwbare energie. Met deze gerealiseerde zonneparken, zonnedaken en windmolens wordt eind 2019, begin 2020, circa 100 Gwh aan elektriciteit hernieuwbaar opgewekt.

Voorbeelden hiervan zijn:

- drijvende zonneparken op de Sekdoornplas en de Bomhofse plas
- zonneparken de Weekhorst en Herfte
- Hessenpoort: zonnedaken op dakoppervlakken van bedrijven zoals IKEA, Wehkamp en Scania
- Windmolens in Tolhuislanden aan het spoor.

Wat hebben we nog te doen?

De mogelijkheden worden verkend voor het benutten van zon op daken op (nieuwe) bedrijfspanden, parkeerterreinen, taluds of kantoren op onder meer Hessenpoort, Voorsterpoort en Spoorzone. Daarnaast loopt er een gebiedsonderzoek naar het duurzaam opwekken van elektriciteit met zon en wind in Tolhuislanden. Deze projecten kunnen alleen doorgang krijgen met voldoende netwerkcapaciteit. Hiervoor werken wij onder andere samen met buurgemeenten (Staphorst, Zwartewaterland en Dalfsen) en Enexis voor het optimaal benutten en uitbreiden van bestaande netwerkcapaciteit en de HS-MS (hoogspanning – middenspanning) stations van Tennet en Enexis.

Is dit ruimtelijk goed in te passen?

Wij gaan zorgvuldig om met de beperkte ruimte (circa 6% van de regio) die we in Zwolle hebben. En we hebben ook het hoogste aantal inwoners per hectare. In de bovenstaande tabel is weergegeven waar wij verwachten waar het bod ruimtelijk kan worden ingepast. Dat betekent onder andere dat we

Datum

7 februari 2020

beschikbaar dakoppervlak en al bestaande grootschalige duurzame opwekinstallaties zien als onderdeel in onze aanpak. De niet verstedelijkte ruimte is beperkt en kenmerkt zich in meer of mindere mate door natuurlijke, cultuurhistorische en landschappelijke waarden. Het is van belang om hier zorgvuldig mee om te gaan en te zoeken naar concepten waarbij meervoudig ruimtegebruik en goede landschappelijke inpassing uitgangspunten zijn. Dit zal onder andere worden geborgd in het proces van de nieuwe Omgevingsvisie.

Hoe zit het warmtedeel in de concept RES?

De RES West Overijssel krijgt naast het elektriciteitsdeel ook een warmtedeel. Het warmtedeel van de concept RES is een inventarisatie van de warmtevraag en de beschikbare warmtebronnen. Daarnaast vormen de Transitievisie warmte van de gemeenten input voor het opbouwen van het warmtedeel binnen de RES. Niet alle gemeenten zijn op dit punt even ver. Daarbij komt ook dat het warmtevraagstuk een lokale en complexe opgave is. In Zwolle zijn we bezig met onze partners een Transitievisie Warmte (TVW) op te stellen als vervolg op de verkenning Warmtegids. Deze visie wordt naar verwachting voor de zomer ter besluitvorming aan de Raad voorgelegd. Deze visie geeft een eerste richting aan in de stapsgewijze aanpak van het isoleren en aardgasvrij maken van Zwolle. Definitieve keuzes met betrekking tot de inzet en het gebruik van warmte die voortkomen uit de uitvoeringsplannen op wijkniveau worden opgenomen in de RES 2.0. De vaststelling van de RES 2.0 wordt verwacht in maart 2023.

Hoe loopt het regionale samenwerking?

De samenwerking in regionaal verband biedt Zwolle de mogelijkheid om met de regio afspraken te maken over de inzet van energiebronnen en zorgvuldige afwegingen te maken. Dit gaat bijvoorbeeld over het aansluiten op specifieke kenmerken van gebieden, het combineren van opgaven en investeringen met andere opgaven en zuinig en meervoudig ruimtegebruik. Zodanig dat de regio er vanwege de Energietransitie op vooruit gaat in economisch en sociaal opzicht en dat de leefbaarheid wordt vergroot. Met de RES is dit besef gegroeid en dat biedt dan ook een basis om verder te gaan.

Gemeenten bevinden zich wel allemaal in een verschillende fase als het gaat om de invulling van de energietransitie. Dat proces wordt door de RES gerespecteerd en tegelijk kan het betekenen dat door de RES er extra druk bij gemeenten gaat ontstaan om duidelijk te maken wat de ambitie is in termen van opgewekte duurzame elektriciteit (zon en wind) in 2030. Dat betekent dat nog steeds de afzonderlijke gemeenten primair aan zet zijn om te bepalen welke ambitie er in de RES wordt opgenomen.

Op basis van de bestuurlijke overleggen met de regio zijn wij van mening dat Zwolle met het uitvoeren van het plan van aanpak een goede bijdrage levert in de concept RES die passend is in het totale regionale bod vanuit de gemeenten in West-Overijssel.

Hoe ziet het vervolgproces eruit?

Het definitieve concept bod wordt uiterlijk 21 april voorgelegd in de colleges van B en W, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van de Waterschappen. In de tweede helft van mei worden alle raden, PS en de algemeen besturen van de waterschappen uitgenodigd voor een gezamenlijke bijeenkomst.

Na de concept RES vindt nog een waardering plaats door het Nationale programma RES op basis van een doorrekening van het PBL. In de periode hierna wordt gewerkt aan een RES 1.0 waar meer de

Datum 7 februari 2020

“hoe-vraag” wordt uitgewerkt. De datum voor de RES 1.0 blijft maart 2021 en is kaderstellend voor de Regionale Energiestrategie West-Overijssel voor de periode tot 2030.

Zwolse Energietransitie ook na 2030

Het concept bod gaat over de periode tot 2030. Ook na 2030 wordt nog gewerkt aan de energietransitie in Zwolle en de regio. In de periode na 2030 komt de periode waarin het steeds normaler wordt dat de energietransitie onderdeel is van de reguliere (her)inrichting van wijken, bedrijventerreinen en het landelijk gebied. Ook de samenwerking in de regio is dan verder. Er kan dan naar verwachting nog meer vanuit de criteria van meervoudig ruimtegebruik en combineren van opgaven en over gemeentegrenzen worden gewerkt. Dilemma's tussen kleinschalig en grootschalig, de betekenis voor netbeheer en goede ruimtelijke inpassing vinden op een meer natuurlijke weg hun uitwerking in planvorming.

Vervolg

Voor de besluitvorming en vaststelling van de concept RES in het college wordt uw Raad in de gelegenheid gesteld om op 16 maart een opiniërend debat te voeren over de Zwolse inbreng in de totale opgave van de concept RES om zo het college inzichten en standpunten mee te geven. Gezien het korte tijdsbestek tussen het regionaal bestuurlijk overleg op 28 februari waar de concept RES wordt besproken en de geplande Raadsvergadering zal een korte weergave van dit overleg in een addendum worden nagezonden.

Openbaarheid

Openbaar

Burgemeester en Wethouders van Zwolle,

voorzitter, Peter Snijders

secretaris, Ingrid Geveke

Datum

7 februari 2020